

تاثیر انتصاب‌های غیرمتقربه بر قدرت شاه

۱۱ اسفند ۱۴۰۲ ساعت ۲۱:۰۷

شاه جامعه ایرانی را چون هرم و خود را در رأس آن می‌پنداشت. بالا رفتن از سلسله مراتب نیازمند صلاحیت، شایستگی مورد نظر شاه و وفاداری به او بود. بنابراین تمام انتصاب‌ها به صورت غیرمتقربه و بر حسب سلايق شخصی شاه صورت می‌گرفت.

یکی از مسائل و ویژگی‌های سیاسی در ساختار حکومت شاه، انتصاب‌های غیرمتقربه است. این نوع انتصاب که توسط شخص شاه انجام می‌شد و معمولاً بدون مشورت با مردم و یا مشاوران سیاسی صورت می‌گرفت نقش مهمی بر افزایش قدرت شاه داشت:

«شاه جامعه ایرانی را چون هرم و خود را در رأس آن می‌پنداشت. بالا رفتن از سلسله مراتب نیازمند صلاحیت، شایستگی مورد نظر شاه و وفاداری به او بود. به بیانی دیگر، راه برای کسانی که قصد ورود به رقابت را داشتند باز بود اما باید صلاحیت خود را نشان می‌دادند. شاه با تجربه‌ای که از دوره مصدق به دست آورده بود، می‌کوشید تا نقش نخست‌وزیران خود را نیز تا حداقل ممکن کاهش بخشد. «امینی»، آخرین نخست‌وزیری بود که فرصت نادر تقویت قدرت خویش و تلاش برای انجام مستقلانه تصمیمات مورد نظرش را به دست آورد. با برکناری وی، منصب نخست‌وزیری به تدریج قدرت قانونی خود را از دست می‌دهد. در مورد وزیران نیز وضع چندان متفاوت نبود. کابینه مجموعه‌ای بود که تحت امر شاه فعالیت می‌کرد و مجری تصمیمات وی بود. وظیفه نخست‌وزیر نیز ایجاد هماهنگی برای رسیدن به موارد از پیش تعیین شده و مورد قبول شاه بود. نظارت بسیار دقیق شاه بر کابینه یکی از دلایل مهم ضعف این دستگاه شمار می‌رفت. همه چیز شاه، برای شاه و در حوزه اندیشه، او شعار پنهان دستگاه اجرایی بود.»

منبع: حمیدرضا ملک‌محمدی، از توسعه لرزان تا سقوط شتابان: توسعه اقتصادی، نظامی و بی‌ثباتی سیاسی رژیم پهلوی دوم

(۱۳۵۷-۱۳۴۷) تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۱، ص ۲۱۶

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۴۹۵۳۲/شاه-قدرت-غیرمتقربه-های-انتصاب-تاثیر>